

**Звіт про громадське обговорення
проєкту професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти,
Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»**

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення:

Міністерство освіти і науки України

2. Зміст питання або назва проєкту акта, що виносилися на обговорення:

Проєкт професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти, Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» у новій редакції розроблено з метою його приведення у відповідність до вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373.

Громадське обговорення проводилося у формі електронних консультацій. Проєкт постанови було розміщено 15.02.2024 р. на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-profesijnogo-standartu-vchitel-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-vchitel-pochatkovih-klasiv-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-nova-redakciya>).

Зауваження та пропозиції до проєкту приймалися до 15.03.2024 р. на електронну адресу: ihor.baluba@mon.gov.ua

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні:

Обговорення проєкту здійснювалося з 15.02.2024 по 15.03.2024. Протягом цього періоду надійшли зауваження і пропозиції від 22 респондентів: наукових установ Національної академії педагогічних наук України, закладів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, вчителів.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до Міністерства освіти і науки України за результатами обговорення:

Робочою групою з доопрацювання професійного стандарту розглянуто 169 зауважень та пропозицій, що стосуються загальних питань, а також структури професійного стандарту, термінології, формулювання компетентностей і результатів навчання та прийнято відповідні рішення.

**Проект професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти, Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»
Громадське обговорення**

Поточна редакція проекту акта	Зауваження та пропозиції, автор	Примітки
Проект професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти, Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»	Пропоную спростити назву професійного стандарту та викласти її в такій редакції: «Вчитель закладу загальної середньої освіти». <i>(Наталія Софій, директорка Українського інституту розвитку освіти)</i>	Враховано.
	1. Залишити загальні компетентності, які пропонувалися в попередній версії стандарту. 2. У класах профільного рівня вивчення предмету може працювати учитель, що має диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК). <i>(Учасники Всеукраїнського форуму «Підготовка вчителя хімії: реалії сьогодення»)</i>	1. Не враховано. Пропозиція суперечить вимогам Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів (постанова КМУ від 31.05.2017 № 373). 2. Не враховано. Реалізація пропозиції обмежуватиме можливості до працевлаштування педагогічних працівників.
Фемінітиви.	Відповідно до Українського правопису 2019 року слово «вчитель» замінити словами «вчитель/вчителька». <i>(Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України)</i> У тексті не дотримується принцип застосування фемінітивів: учень-учениця, здобувач/здобувачка, вчитель/вчителька, професіонал/професіоналка, викладач/викладачка, педагогічні працівники/працівниці. У назві введено термін «вчитель», що вимагає його	Враховано частково. Враховано частково.

	<p>подвоєння терміном «вчителька».</p> <p>Для уникнення численних складностей пропонуємо зміну назви:</p> <p>«Професійний стандарт щодо виконання кваліфікаційної освітньої діяльності згідно 5-7 рівнів Національної кваліфікаційної рамки»</p> <p><i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	
	<p>У професійному стандарті мало уваги приділено виховній діяльності вчителя, зокрема національно-патріотичному вихованню учнів, що в умовах російської агресії в Україні є неприпустимим.</p> <p><i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i></p>	<p>Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції.</p>
<p>1. Мета діяльності за професією</p> <p>Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти (далі – здобуття освіти) шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.</p> <p>Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) <i>сприяє</i> розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим</p>	<p>Мета діяльності за професією випикується в стислій формі за змістом, який найбільш характерний професійній діяльності.</p> <p><i>(Інститут професійної освіти НАПН України)</i></p> <p>Термін «сприяє» є довільним і не передбачає відповідальність, що не відповідає кваліфікаційній рамці. Доцільніше використовувати такі слова, як «забезпечити», «створювати», «нести відповідальність», що вказує на компетентність і включає міру відповідальності перед законом. Тож термін «сприяє» слід замінити відповідником ЗУ ст..54 та ст.. 22 ЗУ про загальну середню освіту.</p> <p>Тому абзац другий п. 1 пропонуємо викласти в такій редакції:</p> <p>«Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) у процесі виконання професійної діяльності забезпечує єдність навчання, виховання та розвиток учнів/учениць, розвиток здібностей</p>	<p>Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції.</p> <p>Не враховано. Запропоноване стосується викладення трудових функцій та компетентностей, а не мети.</p>

<p>прикладом утврджує повагу до <i>суспільної</i> моралі та <i>суспільних</i> цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.</p> <p>Процеси навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти є наскрізними. Їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя компетентностей, необхідних для виконання всіх трудових функцій.</p>	<p>здобувачів освіти...»</p> <p><i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	
	<p>У п.1 розділу II видалити слово «суспільних», що повторюється.</p> <p><i>(Інститут вищої освіти НАПН України)</i></p>	Враховано
	<p>Відповідно до ЗУ «Про освіту», нормативно-правового забезпечення інклюзивної освіти абзац другого пункту 1 розділу II пропонуємо викласти в такій редакції: «Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) сприяє взаємодії з асистентом учителя (дитини), входить до команди психолого-педагогічного супроводу, сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утврджує повагу до суспільної моралі та <i>суспільних</i> цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами».</p> <p><i>(Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України)</i></p>	Не враховано. Взаємодія відображена в описі трудових функцій
	<p>В другому абзаці пункту 1 розділу II слова «формує в здобувачів освіти усвідомлення» пропонуємо замінити на слова «допомагає здобувачам освіти усвідомити необхідність», слово «формує» замінити</p>	Не враховано.

	<p>на слово «активізує». (<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>)</p>	
	<p>У першому абзаці пункту 1 розділу II після слова «ключових» доповнити словами «та предметних». У другому абзаці після слова усвідомлення доповнити словами «української національної та громадянської ідентичності» (<i>Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>)</p>	Не враховано.
	<p>Абзац другий та третій пункту 1 розділу II пропонуємо викласти в такій редакції: «1. Мета діяльності за професією ..... Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; формує у здобувачів освіти громадянську компетентність та громадянську стійкість, повагу до прав і свобод людини, нетерпимість до приниження її честі та гідності, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними,</p>	Враховано частково.

	<p>релігійними групами.</p> <p>Процеси навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти є наскрізними. Їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя компетентностей, необхідних для виконання всіх трудових функцій, та усвідомленим розумінням вчителем його обов'язку діяти стримано та розсудливо, відповідно до принципів та стандартів прав людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками, бути моральним авторитетом як при виконанні трудових обов'язків, так і поза закладами освіти, віддано сприяти державі у процесі реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.».</p> <p><i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	
	<p>Пропонуємо таку редакцію п. 1 розділу II:</p> <p>«Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти (далі – здобуття освіти на засадах педагогічної культури) шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання</p> <p>Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) на основі партнерства сприяє створенню безпечного</p>	Не враховано.

	<p>освітнього середовища, розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.».</p> <p><i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i></p>	
	<p>Попередні дослідження показують, що діти молодшого шкільного віку значно чутливіші до травматичного стресу, а відтак вчителі початкових класів зокрема мають вміти створювати безпечне освітнє середовище на засадах травма-інформованого підходу. Травма-інформований підхід спрямований на організацію освітнього процесу та освітнього середовища закладу освіти з урахуванням попереднього травматичного досвіду учасників освітнього процесу.</p> <p>З огляду на це, є пропозиція уточнити мету "Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти (далі – здобуття освіти) шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної</p>	Не враховано.

	<p>самореалізації та продовження навчання на засадах травма-інформованого підходу. <i>(Тетяна Головатенко, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка)</i></p>	
	<p>Пропонуємо таку редакцію: «Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти (далі – здобуття освіти) шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.</p> <p>Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України міжнародних актів, згода на обов'язковість яких надана Україною, поважати людську гідність і права людини, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, рівності, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними та іншими захищеними соціальним групами.».</p> <p><i>(ГО «EdCamp Україна)</i></p>	<p>Враховано частково. Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками здобувачів освіти (далі – батьки) сприяє розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, поважати людську гідність і права людини, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, рівності, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.</p>

<p>3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професій згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»</p> <p>Вчитель закладу загальної середньої освіти Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти</p>	<p>У п. 3 проєкту професійного стандарту зазначено ще одну назву професії «Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти», що не відповідає розділу I проєкту професійного стандарту.</p> <p>У п. 5 Назви типових посад (за потреби) «Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти» теж не вказується.</p> <p>Рекомендовано узгодити зміст цих пунктів. <i>(Інститут професійної освіти НАПН України)</i></p>	Не враховано.
<p>Пункт 6 «Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій» розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт»</p> <p>Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти (5–7 рівень НРК) Вчитель закладу загальної середньої освіти (5–7 рівень НРК)</p>	<p>Професійні кваліфікації «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» та «Вчитель закладу загальної середньої освіти» віднесені одразу до декількох рівнів НРК. Прохання визначити відповідний рівень НРК за кожною професійною кваліфікацією окремо. <i>(Національне агентство кваліфікацій)</i></p>	Враховано.
<p>Пункт 7 «Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи» розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт»</p> <p>Для професійної кваліфікації «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти»:</p> <p>Диплом фахового молодшого бакалавра (5 рівень НРК). Диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5 рівень НРК). Диплом бакалавра (6 рівень НРК). Диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК).</p> <p>Для професійної кваліфікації «Вчитель закладу загальної середньої освіти»:</p> <p>Диплом фахового молодшого бакалавра (5</p>	<p>Цей пункт не вимагає додаткових уточнень, оскільки це питання урегульовано відповідними нормативними документами. <i>(Інститут професійної освіти НАПН України)</i></p> <p>Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення професійних стандартів, пункт «Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи» розділу II «Загальні відомості про професійний стандарт» може містити:</p> <ul style="list-style-type: none"> - диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) із записом про отриману професійну кваліфікацію; - диплом бакалавра/магістра (спеціаліста) із записом про отриману професійну кваліфікацію; - сертифікат про присвоєння/ підтвердження професійної кваліфікації; 	Враховано.

<p>рівень НРК) Диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5 рівень НРК). Диплом бакалавра (6 рівень НРК). Диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК).</p>	<p>- сертифікат про визнання професійної та/або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах); - диплом кваліфікованого робітника з додатком до диплома кваліфікованого робітника; - свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації з додатком до свідоцтва; - інші види документів, які підтверджують професійну (-і) та/або часткову (-і) професійну (-і) кваліфікацію (-і). <i>(Національне агентство кваліфікації)</i></p>	
<p>Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти</p>	<p>Відповідно до Закону України «Про освіту» позицію «Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти» замінити на «Вчитель закладу спеціалізованої середньої освіти». По всьому тексту додати «вчитель закладу спеціалізованої середньої освіти». <i>(Інститут обдарованої дитини НАПН України)</i></p>	<p>Не враховано. Назву професії сформульовано згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій».</p>
<p>Заклади фахової передвищої, вищої, післядипломної освіти, кваліфікаційні центри.</p>	<p>У пункті 1 частини III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток потребує уточнення поняття «кваліфікаційний центр» <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i></p> <p>У пункті 1 частини III. Право на присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника слід надати одній установі, а не 3-м (ЗВО, інститут післядипломної освіти, кваліфікаційний центр), чітко визначивши структуру, яка буде це організувати і за це відповідати. До складу цієї структури доцільно б було включити викладачів ЗВО і післядипломної освіти, представників вчительства, щоб уникнути корупційного ризику. <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i></p>	<p>Не враховано. Термін визначено в частині десятій статті 34 ЗУ «Про освіту».</p> <p>Не враховано. В проєкті професійного стандарту зазначаються норми закону, що визначають коло інституцій, уповноважених на присвоєння професійної кваліфікації (абзац третій частини п'ятої статті 58 ЗУ «Про освіту»). Механізм присвоєння професійної кваліфікації, визначаються відповідними нормативно-</p>

<p>2. Професійний розвиток 2) без присвоєння наступної професійної кваліфікації: а/б) для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, у тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей, а також для підтвердження наявної професійної кваліфікації: Цей професійний стандарт використовується для професійного розвитку, вдосконалення наявної професійної кваліфікації, у тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей. <i>Атестація педагогічних працівників є обов'язковою і проводиться відповідно до законодавства.</i> <i>Сертифікація педагогічних працівників проводиться на добровільних засадах виключно за ініціативою вчителя відповідно до законодавства.</i></p>	<p>Абзаци: «Атестація педагогічних працівників є обов'язковою і проводиться відповідно до законодавства. Сертифікація педагогічних працівників проводиться на добровільних засадах виключно за ініціативою вчителя відповідно до законодавства» необхідно вилучити, оскільки ці питання регулюються відповідними нормативними документами. <i>(Інститут професійної освіти НАПН України)</i></p>	<p>правовими актами. Враховано.</p>
<p><i>А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)</i></p>	<p>Назву трудової функції «<i>А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)</i>» замінити на «А. Навчання здобувачів освіти». <i>(Тетяна Засєкіна)</i></p>	<p>Не враховано.</p>
	<p>У жодній компетентності не передбачено знання, уміння і навички з предметної області. Додати компетентності: 1. Знати та розуміти ключові поняття, концепції, принципи і теорії, що стосуються предметної області, достатньому для їх застосування у професійній діяльності 2. Здатність формувати у здобувачів освіти дослідницьку компетентність. 3. Здатність розвивати в учнів критичне мислення 4. Здатність здійснювати оцінювання та</p>	<p>Враховано редакційно. 1. Відображено в А2.1.32 2. Відображено в А2.1.32 3. Відображено в А2.2 4. Відображено в Г3.1</p>

	<p>моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу</p> <p><i>(Учасники Всеукраїнського форуму «Підготовка вчителя хімії: реалії сьогодення»)</i></p>	
A1.1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою	<p>Позицію пропонуємо викласти в такій редакції: «A1.1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою, формування сприйняття державної мови як національної цінності та важливого атрибута національної ідентичності.».</p> <p><i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	Не враховано.
A1.1.U2. Застосовувати прийоми й методи збагачення мовлення здобувачів освіти для висловлювання ними думок, почуттів і ставлень, сприяння <i>мовній</i> творчості здобувачів освіти	<p>Йдеться про комунікування з учасниками освітнього процесу мовленнєвими, засобами. Тому, в позиції A1.1.U2. слово «<i>мовній</i>» замінити словом «мовленнєвій»</p> <p><i>(Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України)</i></p>	Враховано.
A1.1.B.1 Виявляти <i>мовну</i> стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства	<p>Незрозуміло, що таке «мовна стійкість» і слово «мовна» тут зайве. Пропонуємо таку редакцію: «A1.1.B.1 Виявляти стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства»</p> <p><i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	Не враховано.
	<p>Пропонуємо викласти в такій редакції: « A1.1.B.1 Виявляти мовну стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства, утвердженні української мови як державотворчого чинника.».</p> <p><i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	Не враховано.
	<p>Діти з особливими освітніми потребами відчувають труднощі у формуванні мовно-комунікативних умінь і потребують відповідної різнорівневої підтримки. Тому, позицію A1.4.U1. викласти в такій редакції:</p>	Не враховано.

	<p>«А1.4.У1. Формувати в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння / міжособистісної взаємодії / засобами активної і пасивної комунікації, сприяючи уникненню булінгу з боку ровесників, зокрема стосовно дітей з особливими освітніми потребами».</p> <p><i>(Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України)</i></p>	
<p>A1.1.K1. Комунікувати з учасниками освітнього процесу державною мовою для здійснення професійної діяльності</p>	<p>Позицію пропонуємо викласти в такій редакції: «A1.1.K1. Комунікувати з учасниками освітнього процесу державною мовою для здійснення професійної діяльності та утвердження поваги до державної мови».</p> <p><i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	<p>Не враховано.</p>
	<p>Пропонуємо розширити перелік компетентностей вчителя за рахунок <u>духовно-культурної компетентності</u>:</p> <p>A1.1. Здатність створювати умови для опанування здобувачами освіти духовно-культурними цінностями українського народу на особистісному рівні</p> <p>A.1.1. 31 Духовна складова і гуманістична суть української культури.</p> <p>A1.1.32. Шляхи, принципи, педагогічні способи і засоби культивування національних цінностей в освітньому процесі у вимірі забезпечення духовно-культурного розвитку здобувачів освіти.</p> <p>A1.1.У1. Будити у здобувачів освіти український козацький дух.</p> <p>A.1.1.У2. Культивувати в освітньому процесі основні обереги української ідентичності й державності – рідну мову, національну культуру, історичну пам'ять і традицію тощо.</p> <p>A1.1.K1. Забезпечити пріоритетність духовно-культурних цілей і змісту педагогічної взаємодії.</p>	<p>Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.</p>

	<p>A1.1.K2. Залучати здобувачів освіти до творчої взаємодії з майстрами у сфері різновидів народного мистецтва</p> <p>A1.1.V1. Демонструвати україноцентричні переконання і моральну відповідальність за якість реалізації етнокультурної складової освітнього процесу.</p> <p><i>Обґрунтування.</i> У стандарті соціально важливо чітко представити компетентнісний потенціал учителя щодо реалізації духовно-етнокультурологічного компонента загальної середньої освіти. Наявність такого компонента є результатом початку упровадження націокультурної освітньої парадигми. Об'єктивно саме вчитель стоїть на сторожі духовного внутрішнього стану народу, а у екзистенційних для країни умовах він є будителем національного духу. Опанування педагогом духовно-культурною компетентістю – необхідна умова його активності й успішності у: формуванні національної свідомості й самосвідомості здобувачів освіти засобами їх занурення у світ цінностей української культури, національного світогляду і духу; сприянні реалізації ідей національної своєрідності й єдності. За образним висловом академіка Г.Г. Філіпчука, школа повинна «годувати» учнів цінностями культури. Це провідна функція вчителя.</p> <p><i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i></p>	
<p>A1.2.32. Особливості вивчення мови / навчання мовою корінного народу або національної меншини України (зокрема офіційних мов Європейського Союзу)</p>	<p>В позиції A1.232. відсутнє знання мови корінного народу. Пропонуємо таку редакцію:</p> <p>«A1.2.32. Знання мови корінного народу та особливості вивчення мови / навчання мовою корінного народу або національної меншини України (зокрема офіційних мов Європейського Союзу)»</p>	<p>Не враховано. Компетентність передбачає знання мови корінного народу.</p>

	<i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i>	
A1.4.31. Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу	Слова « <i>стратегії комунікації</i> » замінити словами « комунікативні стратегії » <i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i>	Не враховано.
A1.4.K1. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, застосовуючи <i>конструктивні стратегії комунікації</i>	Слова « <i>конструктивні стратегії комунікації</i> » замінити словами « конструктивну комунікацію » <i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i>	Враховано.
	При деталізації блоку A2. <i>Предметно-методична компетентність</i> доцільно уточнити сутність формування ціннісних ставлень здобувачів освіти, зокрема, передбачити здатність вчителя до формування сімейних та родинних цінностей, спрямованих на плекання інституту сім'ї, відповідального ставлення до родини, виховання дітей, ставлення з повагою до батьків, людей старшого покоління. <i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i>	Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.
Відсутній	Пропонуємо до розділу V. Опис трудових функцій в А «Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» дати позиції, що стосуються читання , як одного з провідних видів професійно-мовленнєвої діяльності вчителя. Проблематика організації продуктивного читання є важливою і для формування медіаграмотності, української ідентичності, полікультурної світоглядної позиції. Доцільно внести додаткову компетентність. A1.5. Здатність формувати читацьку компетентність здобувачів освіти A1.5.31. Продуктивне читання, його характеристики, необхідні для формування інтересу до читання як процесу пізнання A1.5.У1. Володіти уміннями продуктивного	Не враховано.

	<p>читання, аналізу прочитаного, критичної оцінки інформації A1.5.K1. Використовувати читання як інструмент формування ключових компетентностей A1.5.B1. Відповідати за зміст читання, його відповідність віковим вимогам, сприяти формуванню активних читачів</p> <p><i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i></p>	
<p>A2.1.K1. Використовувати навички ефективної комунікації для досягнення навчальних цілей в освітньому процесі</p>	<p>В компоненті «Комунікація» позицію A2.1.K1 викласти в такій редакції: «A2.1.K1. Використовувати навички ефективної комунікації для досягнення навчальних цілей в освітньому процесі. Будувати зміст освіти на діалогічних стратегіях навчання». <i>Обґрунтування.</i> На діалогічні стратегії навчання орієнтує освітян Концепція Нової української школи. [Концепція Нової української школи URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskatshkola-compressed.p]. Інноваційні діалогічні (комунікативні) технології здійснюють переорієнтацію освітнього процесу – від декларативної трансляції знань педагогом і їхнього пасивного сприйняття учнями (студентами) до формування здатності суб'єктів навчання самостійно осмислювати і діяти, застосовуючи методи відкритого (генеративного) навчання в системі вільного розвитку й особистісного саморозвитку власних знань, умінь, здатностей, потреб, світогляду тощо <i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i></p>	<p>Не враховано.</p>
<p>A2.1.K2. Використовувати <i>актуальну</i> термінологію</p>	<p>Пропонуємо слово «актуальну» замінити словом «сучасну»</p>	<p>Не враховано.</p>

і поняттєвий апарат освітньої галузі	<i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	
А2.1.К3. Використовувати різні комунікативні практики для пояснення навчального матеріалу й організувати комунікацію між здобувачами освіти з навчальною метою	Пропонуємо більш коректну редакцію: «Використовувати різні комунікативні практики для пояснення навчального матеріалу й для досягнення навчальної мети організувати комунікацію між здобувачами освіти» <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Не враховано.
А2.2. Здатність розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти	Після слова «ключові» додати слова « та предметні » <i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Не враховано.
	Після слова «Здатність» доповнити словом « формувати ». <i>(Учасники Всеукраїнського форуму «Підготовка вчителя хімії: реалії сьогодення»)</i>	Враховано.
А2.2.31. Ключові компетентності здобувачів освіти й наскрізні уміння, визначені державними стандартами освіти	Після слова «Ключові» додати слова « та предметні » <i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Не враховано.
А2.2.У1. Створювати умови для розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь <i>та застосування їх</i>	Стилістична помилка А2.2.У1. Створювати умови для розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь <u>та їх застосування</u> <i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i>	Враховано редакційно. А2.2.У1. Створювати умови для розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь.
	Слово «розвитку» доповнити словом « формування ». <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Враховано.
	Після слова «ключових» додати слова « та предметних » <i>(Королько А. З. Прикарпатський національний</i>	Не враховано.

	<i>університет імені Василя Стефаника)</i>	
A2.1.K3. Використовувати різні комунікативні практики для пояснення навчального матеріалу й організувати комунікацію між здобувачами освіти з навчальною метою	<p>Пропонуємо викласти в такій редакції: «A2.1.K3. Використовувати різні комунікативні практики для пояснення навчального матеріалу й для досягнення навчальної мети організувати комунікацію між здобувачами освіти»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні <i>методики і технології навчання</i> , виховання й розвитку здобувачів освіти.	<p>Позицію A2.4. пропоную викласти в такій редакції: «A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні освітні технології і методики навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.» <i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i></p>	Не враховано.
A2.4.K2. Використовувати технології навчання, спрямовані на <i>розвиток</i> ключових компетентностей, ураховуючи необхідність розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти	<p>Слово «розвитку» замінити словом «формування». <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Враховано редакційно. A2.4.K2. Використовувати технології навчання, спрямовані на розвиток комунікативних навичок.
A2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти	<p>Позицію пропонуємо викласти в такій редакції: «A2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти та їхньої активної громадянської позиції на основі поваги до прав людини, духовних цінностей українського народу, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України, національної самобутності.»</p> <p><i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.
	<p>Випущена компетентність пов'язана з критичним мисленням. Пропоную зробити так, як було у діючій версії:</p>	Не враховано.

	<p>A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення</p> <p>A2.5.31. Технології розвитку критичного мислення учнів</p> <p>A2.5.У1. Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію</p> <p>A2.5.У2. Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії</p> <p>A2.5.У3. Розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції</p> <p>A2.5. К.1. Заохочувати учнівство до аналізу, обґрунтування, доведення власної думки, узагальнювати інформацію, осмислення власних цінностей</p> <p>A2.5. В.1. Надавати перевагу методам і формам розвитку критичного мислення (ГО «EdCamp Україна»)</p>	
<p>A2.5.У1. Формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку</p>	<p>Позицію пропонуємо викласти в такій редакції: «A2.5.У1. Формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку з метою формування цілісної системи світоглядних уявлень, принципів та переконань, що базуються на суспільно-державних (національних) цінностях України.». (ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</p>	<p>Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.</p>
<p>Відсутня</p>	<p>Пропонуємо доповнити позицією такого змісту: «A2.5.У2. Формувати ціннісні ставлення у здобувачів освіти щодо умов для єдності в українському суспільстві шляхом подолання суперечностей соціокультурного, мовного,</p>	<p>Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.</p>

	<p>регіонального характеру на основі європейського та євроатлантичного курсу, забезпечення дотримання конституційних гарантій прав і свобод людини і громадянина.». <i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	
A2.5.B1. Обирати форми організації освітнього процесу, ефективні для формування особистості	<p>Відповідно до компетентності «А2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти» та до зазначеного у п. 1 розділу II щодо мети професійної діяльності вчителя, доцільно детальніше означити аспект формування цінностей.</p> <p>Тому, компонент «Уміння» компетентності «А2.5. Здатність формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти» пропонуємо викласти в такій редакції: «А2.5.У1 «Формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку на засадах правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства».</p> <p>Компонент «Відповідальність і автономія» викласти в такій редакції: «п.А2.5.В1 «Обирати форми організації освітнього процесу, ефективні для формування особистості, її світогляду та ціннісних підвалин її діяльності».</p> <p><i>(Інститут вищої освіти НАПН України)</i></p>	Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.
	<p>Пропонуємо викласти в такій редакції: «А2.5.В1. Обирати форми організації освітнього процесу, ефективні для формування особистості з проактивною життєвою позицією та усвідомленням громадянської відповідальності з метою формування громадянської стійкості.». <i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах
A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати	<p>Доцільно приділити увагу використанню штучного інтелекту в освітніх цілях. Додати відповідні акценти</p>	Не враховано.

інформацію, оперувати нею в професійній діяльності	<p>до підpunkту «А3. Інформаційно-цифрова компетентність».</p> <p>А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності та ефективно використовувати штучний інтелект в освітньому процесі.</p> <p>А3.1.36. Основи алгоритмізації та програмування, розуміння можливостей та обмежень штучного інтелекту у навчанні</p> <p>А3.1.У5. Розробляти та використовувати освітні інструменти, засновані на штучному інтелекті, для персоналізованого навчання</p> <p>А3.1.К2. Застосовувати інструменти на базі штучного інтелекту для покращення взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p> <p>А3.1.В2. Впроваджувати етичні стандарти при використанні штучного інтелекту, забезпечуючи прозорість і справедливість освітніх процесів.</p> <p><i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i></p>	
	<p>Пропонуємо до розділу V. Опис трудових функцій в А «Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» додати такі пункти до дескрипторів «Уміння та навички» і «Відповідальність та автономія», а саме:</p> <p>А3.1. У5. Використовувати штучний інтелект у конструюванні освітнього контенту</p> <p>А3.1.В2. Поважати цифрові прояви/ідентичності учасників освітнього процесу у цифровому середовищі</p> <p><i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i></p>	Не враховано.
А3.2.К1. Взаємодіяти з учасниками освітнього	Пропонуємо до розділу V. Опис трудових функцій	Враховано.

<p>процесу для розроблення / модифікації / адаптації електронних освітніх ресурсів</p> <p>А3.2.В1.Визначати потреби класу / групи, які можна задовольнити шляхом створення / адаптації / модифікації електронних освітніх ресурсів</p>	<p>в А «Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» додати слово «цифрових» до розділу А3 Інформаційно-цифрова компетентність дескрипторів «Комунікація» і «Відповідальність та автономія», а саме:</p> <p>А3.2.К1. Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу для розроблення / модифікації / адаптації електронних (цифрових) освітніх ресурсів</p> <p>А3.2.В1. Визначати потреби класу / групи, які можна задовольнити шляхом створення / адаптації / модифікації електронних (цифрових) освітніх ресурсів</p> <p><i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i></p>	
<p>А3.3.У2. Аналізувати й інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; добирати цифрові інструменти оцінювання, критично аналізувати доцільність <i>використання їх</i></p>	<p>Стилістична помилка.</p> <p>А3.3.У2. Аналізувати й інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; добирати цифрові інструменти оцінювання, критично аналізувати доцільність їх використання</p> <p><i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	Не враховано.
<p>А3.3.В1.Надавати допомогу й виявляти підтримку іншим учасникам освітнього процесу в оволодінні цифровими технологіями</p>	<p>Пропонуємо таку редакцію пункту: «А3.3.В1. Надавати допомогу й виявляти підтримку іншим учасникам освітнього процесу в оволодінні знаннями, навичками й компетенціями у використанні цифрових технологій»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
<p>А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)</p> <p>Відсутні.</p>	<p>Трудову функцію «А. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)» доповнити компетентностями і результатами навчання такого змісту:</p>	<p>Враховано частково.</p> <p>А2.4.34 Способи організації дослідницької діяльності здобувачів в освітньому процесі</p>

	<p>«A4.1. Здатність здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань.</p> <p>A4.1.31. Знання про сутність дослідної роботи та методик її здійснення</p> <p>A4.1.32. Знання методологічних основ проведення наукових досліджень</p> <p>A4.1.33. Знання вимог порядку і основних етапів організації наукового дослідження; оформлення результатів</p> <p>A4.1.У1. Засвоювати основні концепції, аналізувати теоретичні і практичні проблеми, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з навчальних предметів (інтегрованих курсів)</p> <p>A4.1.У2. Використати зміст навчальних предметів (інтегрованих курсів) для здійснення дослідницької діяльності</p> <p>A4.1. У3. Розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності</p> <p>A4.1.В1. Добирати різні методи й прийоми для здійснення дослідницької діяльності здобувачів освіти і способи представлення ними досягнутих результатів</p> <p>A4.1.В2. Відповідати за зміст науково-дослідної співпраці зі здобувачами освіти для забезпечення створення наукоємного продукту</p> <p>A4.2. Здатність розвивати в здобувачів освіти дослідницьку компетентність</p> <p>A4.2.31. Дослідницька компетентність здобувачів освіти й наскрізні уміння цілепокладання, цілевиконання, рефлексії</p> <p>A4.2.32. Вимоги до розвитку обов'язкових творчих здібностей здобувачів освіти і рівнів сформованості дослідницької компетентності</p>	<p>A2.4.У4. Організовувати навчання предметів (інтегрованих курсів) через дослідницьку діяльність</p> <p>A2.4.У5. Добирати доцільні форми, методи, прийоми й засоби для здійснення дослідницької діяльності здобувачами і способи представлення ними досягнутих результатів</p>
--	--	---

	<p>A4.2.U1. Створювати умови для розвитку в здобувачів освіти дослідницької компетентності через виявлення проблеми, формулювання гіпотези, підбір методів проведення дослідження та здійснення оброблення отриманих результатів</p> <p>A4.2.B1. Використовувати методи і прийоми, які дають можливість створити й забезпечити здобувачам освіти можливості виконання особистісно значущої діяльності самостійно, командно або індивідуально</p> <p>A4.2.B2. Формувати в здобувачів освіти здатності використовувати досягнуті результати дослідної роботи в освітньому процесі, позашкільній діяльності</p> <p>A4.3. Здатність здійснювати консультування здобувачів освіти</p> <p>A4.3.31. Види консультування, підходи до організації та проведення науково-навчального консультування здобувачів освіти</p> <p>A4.3.U1. Застосовувати міжпредметні зв'язки й користуватися інформаційними джерелами (навчальною літературою, словниками, довідниками, каталогами, періодичними виданнями тощо).</p> <p>A4.3.U2. Використовувати Інтернет-простір та Інтернет-ресурси освіти й науки, поширювати в них власні наукові здобутки.</p> <p>A4.3.B1. Створювати та надавати методичне і змістовне науково-навчальне консультування щодо здійснюваного дослідження для здобувачів освіти</p> <p>A4.4. Здатність добирати і використовувати методики і технології здійснення наукового пізнання, творчого підходу дослідницької діяльності</p> <p>A4.4.31. Знання форми, методів та засобів дослідної роботи здобувачів освіти різних вікових груп засобами освітньої галузі(навчального предмета</p>	
--	---	--

	<p>/ інтегрованого курсу)</p> <p>A4.4.32. Технології провадження дослідної діяльності здобувачів освіти засобами освітньої галузі (навчального предмета / інтегрованого курсу)</p> <p>A4.4.33. Зміст і особливості технологій і методик науково-педагогічних підходів здійснення дослідницької діяльності здобувачів освіти</p> <p>A4.4.U1. Добирати доцільні форми, методи й засоби навчання під час здійснення дослідницької діяльності</p> <p>A4.4.U2. Застосувати принципи взаємозв'язку, багатомірності, ієрархічності, різнопорядковості, особистісного цілепокладання, соціокультурної відповідності, освітньої рефлексії під час здійснення дослідницької діяльності</p> <p>A4.4.U3. Упроваджувати технології та методики проблемного, системного, компетентнісного, процесуально-технологічного, діяльнісного, підходів здійснення дослідницької діяльності здобувачів освіти</p> <p>A4.4.B1. Використовувати отримані наукові результати в освітньому процесі, упроваджувати в позашкільній діяльності</p> <p>A4.4.B2. Здійснювати дослідно-виробничу перевірку, отримувати нові кількісні і якісні показники</p> <p>A4.4.B3. Розробляти освітні матеріали з урахуванням переваг запропонованих технологій, зразків продукції, матеріалів тощо</p> <p>A4.4.B4. Формувати мотивацію та готовність до вдосконалення впровадженої дослідницької діяльності</p> <p><i>(Інститут проблем виховання НАПН України)</i></p>	
<p>Предмети та засоби праці: Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук),</p>	<p>Позицію «Предмети та засоби праці» трудової функції А пропонуємо викласти в такій редакції:</p>	<p>Враховано редакційно. Предмети та засоби праці:</p>

<p>проектор, принтер, сканер, інші засоби оргтехніки; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси; освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби</p>	<p>«Предмети та засоби праці: Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), проєктор, принтер, сканер, інші засоби оргтехніки; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси; концепції, нормативно-правові документи освітньої галузі, державні стандарти, освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби»</p> <p><i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	<p>Меблі, канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), проєктор, принтер, сканер, інші засоби оргтехніки; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси; вимоги законодавства у сфері організації освітнього процесу, державні стандарти, освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби.</p>
<p>Б1.1.31. Індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію</p>	<p>Слово «їхній» замінити словом «їх».</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	<p>Враховано редакційно. Б1.1.31. Індивідуальні особливості здобувачів освіти, вплив цих особливостей на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію.</p>
<p>Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p>	<p>Варто конкретизувати, про що саме йдеться. Пропоную так: «Індивідуальні особливості здобувачів освіти (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їхній вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію»</p> <p><i>(ГО «EdCamp Україна</i></p>	<p>Не враховано.</p>
<p>Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти</p>	<p>Пропонуємо викласти в такій редакції: «Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей здобувачів освіти»</p>	<p>Враховано.</p>

	<i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	
	<p>Конкретизувати. Пропоную так: «Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти (їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду)» <i>(ГО «EdCamp Україна</i>)</p>	Не враховано.
Б1.2.К1. Спілкуватися з учасниками освітнього процесу про вияви самооцінки у здобувачів освіти й умови формування позитивної самооцінки	<p>Спілкуватися про вияви самооцінки не є необхідним, краще надавати позитивний зворотній зв'язок для формування адекватної самооцінки. Пропонуємо таку редакцію: «Б1.2.К1. Надавати ефективний зворотній зв'язок для формування адекватної/позитивної самооцінки у здобувачів освіти» <i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	Не враховано.
	<p>Пропонуємо таку редакцію: «Б1.2.К1. Спілкуватися з учасниками освітнього процесу про вияви самооцінки у здобувачів освіти, умови формування позитивної самооцінки на основі людської гідності, рівності, української національної та громадянської ідентичності.» <i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	Не враховано.
Б1.2.В1. Надавати рекомендації учасникам освітнього процесу щодо розвитку позитивної самооцінки й ідентичності здобувачів освіти	<p>Слово «формування» замінити словом «розвитку» <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
	<p>Пропонуємо таку редакцію: «Б1.2.В1. Надавати рекомендації учасникам освітнього процесу щодо розвитку позитивної самооцінки та ідентичності здобувачів освіти, зокрема на основі поваги до власної гідності, свободи, національної та</p>	Не враховано.

	<p>громадянської ідентичності, демократичних цінностей.». <i>(ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)</i></p>	
<p>Б1.2.У1 Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки здобувачів освіти з метою корегування їх</p>	<p>Оскільки в молодшому шкільному віці відбувається інтенсивне формування самооцінки та закладаються основи самоповаги особистості на її подальше життя, то тут не варто так однозначно трактувати самооцінку лише як завищену / занижену. Поведінкові прояви самооцінювання дуже важливі, і вчителю треба підтримувати і високу вірну оцінку власних досягнень дитиною. Корегування самооцінки - досить широкий термін; корегувати самооцінку дитини можуть батьки, психологи згідно запиту батьків, а вчитель лише ситуативно підтримує збалансовану оцінку власних досягнень здобувача освіти.</p> <p>Тому пропонуємо таку редакцію позиції: «Б1.2.У1 Підтримувати вияви збалансованої оцінки власних досягнень здобувачів освіти та їхньої поведінки згідно нормативних вимог освітнього середовища; вирізняти вияви завищеної та заниженої самооцінки від високої та низької з метою вірної оцінки здобувачами освіти власних навчальних досягнень» <i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	<p>Не враховано.</p>
<p>Відсутня</p>	<p>у таблиці у рубриці Б.1 «Психологічна компетентність» (поч. на с. 16) необхідно ввести стратифікаційну складову таблиці колонки «Компетентності» (між «Б.1.2 Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності» і «Б.1.3. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й</p>	<p>Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції.</p>

	<p>організовувати їхню пізнавальну діяльність») ще одну компетентність, яка мала б так звучати: «Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти в умовах воєнних дій» (умовно мала б стати Б.1.3) та виписати відповідно до цієї компетентності в наступні колонки: відповідні знання, відповідні уміння і навички, відповідні комунікації, відповідні відповідальності і автономії.</p> <p><i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	
<p>Б1.4. Здатність <i>формувати</i> спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного</p>	<p>Слово «<i>формувати</i>» замінити словом «створювати».</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
<p>Б1.4.31. Різні практики, спрямовані на посилення взаємодії здобувачів освіти</p>	<p>Пункт викласти в такій редакції: «Б1.4.31. Різні практики, що заохочують здобувачів освіти до ефективної взаємодії»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
<p>Б1.4.У1. Використовувати практики, що заохочують здобувачів освіти до ефективної взаємодії</p>	<p>Про групові форми роботи, які вкрай важливі в протидії формуванню авторитарної особистості, згадується лише в контексті цифровізації навчання, здатності використовувати цифрові технології А3.3. (уміння – А3.3.У1), а цього недостатньо. Пропонуємо таку редакцію позиції:</p> <p>«Б1.4.У1. Використовувати практики, що заохочують здобувачів освіти до ефективної взаємодії та групових форм навчання, що сприяє ствердженню демократичних засад взаємодії та прийняття рішень, розвитку соціального інтелекту та почуття соціальної справедливості»</p> <p><i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i></p>	Не враховано.

Відсутній	<p>Доцільно було б доповнити компетентність «Б1. Психологічна компетентність» ще одним підпунктом:</p> <p>Б1.5. Здатність надавати першу психологічну допомогу учасникам освітнього процесу, що передбачає надання психологічної підтримки учням у стресових ситуаціях, які виникають у процесі навчальної діяльності.</p> <p>Б1.5.31. Розуміти потреби і психологічні проблеми учня, знати ознаки погіршення самопочуття, психоемоційного стану учня, правила психологічної підтримки та практичної допомоги здобувачам освіти, які відчувають страждання та негативні емоції.</p> <p>Б1.5.У1. Уміння психологічно підтримати і допомогти учневі заспокоїтися в ситуації «тут і тепер». Б1.5.У2. Володіти методами надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу.</p> <p>Б1.5.К1. Взаємодіяти з працівниками психологічної служби, зокрема практичним психологом закладу освіти, з метою забезпечення психологічного благополуччя здобувачів освіти.</p> <p><i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i></p>	<p>Враховано частково.</p> <p>Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан</p> <p>Б1.1.31. Індивідуальні особливості здобувачів освіти, вплив цих особливостей на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію, ознаки погіршення психоемоційного стану</p> <p>Б1.1.У3. Надавати підтримку учням, які мають ознаки стресу</p> <p>Б1.1.К1.</p> <p>Спілкуватися з учасниками освітнього процесу та іншими особами (за потреби) про індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію, важливість врахування психоемоційного стану</p> <p>Б1.1.В1. Відстежувати зміни щодо вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхнього психоемоційного стану й здійснювати необхідні адаптації / модифікації в освітньому процесі</p>
	У частині функції Б1 Психологічна компетентність та Б2 Емоційно-етична	Не враховано.

	<p>компетентність наскрізно додати "... на засадах травма-інформованого підходу", оскільки окрім індивідуальних особливостей здобувачів освіти, які є їх природними характеристиками, є їх природня реакція на неприродні обставини загрози їх життю. Відтак, важливо застосовувати саме травма-інформований підхід та його окремі практики для підвищення ефективності навчання, емоційної регуляції здобувачів та формування вмінь навчати цьому інших.</p> <p><i>(Тетяна Головатенко, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка)</i></p>	
Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції і потреби, керувати власними емоційними станами	<p>Пропонуємо у розділі V. Опис трудових функцій в розділ Б «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу» додати таку фразу «та емоційні стани інших людей», а саме:</p> <p>Б2.1. «Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції і потреби та емоційні стани інших людей, керувати власними емоційними станами»</p> <p><i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i></p>	Враховано редакційно. Б2.1. «Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції і потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу , керувати власними емоційними станами».
	<p>Необхідно звернути увагу на культуру діалогу. Недостатньо говорити лише про здатність усвідомлювати особисті почуття, емоції та потреби, важливо також <u>те саме робити щодо почуттів емоцій та потреб іншої людини</u></p> <p><i>(ГО «EdCamp Україна»)</i></p>	Враховано.
Б2.1.31. Різновиди й інтенсивність почуттів та емоцій, причини <i>їхньої</i> появи	<p>Слово «їхньої» замінити словом «їх»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	Не враховано.
Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги, способи / методи саморегуляції, подоланню стресу, керуванню	<p>Неузгодженні відмінки?</p> <p>Пропоную так:</p> <p>"Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги,</p>	Враховано редакційно Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку

емоціями, порозумінню	<p>способів / методів саморегуляції, подоланню стресу, керуванню емоціями, порозумінню" (ГО «EdCamp Україна)</p> <p>Б2.1.32. Додати словосполучення «усвідомленості, співпереживання та залученості», а саме: «Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги, способи / методи саморегуляції, подоланню стресу, керуванню емоціями, порозумінню, усвідомленості, співпереживання та залученості» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>уваги; способи / методи саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозуміння.</p> <p>Не враховано.</p>
<p>Б2.1.У1. Використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, керування власними емоціями</p>	<p>Слово «керування» замінити словом «управління» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</p> <p>Самозбереження психічного здоров'я – некоректне формулювання, пропонуємо таку редакцію: «Б2.1.У1. Використовувати способи самопомоги для збереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, керування власними емоціями» (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Не враховано.</p>
<p>Б2.1.К1. Спілкуватися про способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями, сприяти порозумінню між учасниками освітнього процесу</p>	<p>Самозбереження психічного здоров'я – некоректне формулювання, пропонуємо таку редакцію: «Б2.1.К1. Спілкуватися про способи самопомоги для збереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями, сприяти порозумінню між учасниками освітнього процесу» (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</p>	<p>Не враховано.</p>

<p>Б2.1.У3. Застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування</p>	<p>Б2.1.У3. Додати словосполучення «емоційної стійкості», а саме «Застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування, емоційної стійкості» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Враховано.</p>
<p>Б2.1.В1. Відстежувати власні відчуття, почуття й емоції особисті стани, керувати ними й звертатися по допомогу (за потреби)</p>	<p>Відповідно до Б2.1 звідки взялися «особисті стани» і зникли «потреби»? Пропоную так: "Відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і <u>потреби</u>, керувати <u>емоційними станами</u> й звертатися по допомогу (за потреби)" (ГО «EdCamp Україна»)</p>	<p>Враховано. Відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і потреби, керувати емоційними станами й звертатися по допомогу (за потреби).</p>
<p>Б2.2. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу</p>	<p>Б2.2. Додати таку фразу «на засадах педагогічної культури», а саме «Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах педагогічної культури» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Не враховано.</p>
<p>Б2.2.31. Методи ведення діалогу й полілогу, усвідомленого й емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культуру діалогу</p>	<p>Щось не те з відмінками. Пропоную так: "Б2.2.31. Методи ведення діалогу й полілогу, усвідомленого й емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культура діалогу" (ГО «EdCamp Україна»)</p>	<p>Враховано редакційно. Б2.2.31. Методи ведення діалогу й полілогу, усвідомленого й емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації.</p>
<p>Б2.2.32. Стереотипи та їхній вплив на взаємодію з іншими без упереджень</p>	<p>Цього не було у діючій версії. Дуже некоректне формулювання, що порушує зв'язок між стереотипами і упередженнями. Пропоную так: "Б2.2.32. Стереотипи і упередження, їхній вплив на побудову конструктивної й безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу"</p>	<p>Враховано. Б2.2.32. Стереотипи і упередження, їхній вплив на побудову конструктивної й безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.</p>

	<i>(ГО «EdCamp Україна»)</i>	
Б2.2.К1. Комунікувати з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії	Чи не варто додати і «культури діалогу», як в Б2.2 Пропоную так: "Комунікувати з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії, <u>принципах культури діалогу.</u> " <i>(ГО «EdCamp Україна»)</i>	Враховано. Б2.2.К1. Комунікувати з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії, принципах культури діалогу.
Б2.2.В1 Визначати прояви неконструктивної взаємодії та реагувати на них, уникаючи дій і прийняття рішення, що можуть вплинути на явний чи прихований конфлікт і, зокрема, поглибити його	Тобто, не втручатися у конфлікти, не впливати на них? Пропоную так: "Б2.2.В1 Визначати прояви неконструктивної взаємодії та реагувати на них, уникаючи дій і прийняття рішення, що можуть <u>негативно вплинути на перебіг явного чи прихованого конфлікту</u> і, зокрема, поглибити його." <i>ГО «EdCamp Україна»</i>	Враховано. Б2.2.В1 Визначати прояви неконструктивної взаємодії та реагувати на них, уникаючи дій і прийняття рішення, що можуть негативно вплинути на перебіг явного чи прихованого конфлікту і, зокрема, поглибити його.
Б2.3.32. «Зміст основних актів міжнародного й національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку»,	Компетентність має назву «Б2. Емоційно-етична компетентність», проте у тексті йдеться переважно про емоційну сферу: пропонується підсилити положення щодо етичного аспекту. Тому, у компоненті «Знання» компетентності «Б2.3. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі» позицію Б2.3.32. пропонуємо викласти в такій редакції: «Б2.3.32. Зміст основних актів міжнародного й національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей та етичних засад сталого розвитку»». <i>(Інститут вищої освіти НАПН України)</i>	Не враховано.
	Пропонуємо таку редакцію: «Б2.3.32. Зміст основних актів міжнародного й національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку, що є концептуальною основою та консолідуючими чинниками утвердження української національної та громадянської ідентичності, фундаментом для гармонізації	Не враховано.

	інтересів людини, забезпечення стабільності в суспільстві та сталого розвитку держави.». (ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)	
	Якщо тут вплигло міжнародне, то тоді у розділі Мета необхідно говорити також і про додержання міжнародних актів, окрім Конституції та законів України (ГО «EdCamp Україна»)	Не враховано.
Б2.3.У1. «Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, урахуваючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей»,	Компетентність має назву «Б2. Емоційно-етична компетентність», проте у тексті йдеться переважно про емоційну сферу: пропонується підсилити положення щодо етичного аспекту. У компоненті «Уміння та навички» позицію Б2.3.У1. пропонуємо викласти в такій редакції: «п.Б2.3.У1. «Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, урахуваючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, етику толерантності». (Інститут вищої освіти НАПН України)	Не враховано.
Б2.3.К1. «Взаємодіяти, урахуваючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, а також дотримуватися етики спілкування»	Компетентність має назву «Б2. Емоційно-етична компетентність», проте у тексті йдеться переважно про емоційну сферу: пропонується підсилити положення щодо етичного аспекту. У компоненті «Комунікація» позицію Б2.3.К1. пропонуємо викласти в такій редакції: «Б2.3.К1. «Взаємодіяти, враховуючи культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, а також дотримуватися етики спілкування, демократичних цінностей справедливості та гуманізму». (Інститут вищої освіти НАПН України)	Не враховано.
Відсутній	Додати новий дескриптор «Б2.3.33 Усвідомлення причетності до міжкультурної інтеграції у локальних і	Не враховано.

	світових спільнотах» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	
	При деталізації блоку <i>Б1. Психологічна компетентність</i> доцільно передбачити здатність вчителя розвивати стресостійкість здобувачів освіти, що допомагає адаптовуватись і реагувати на стрес з повним збереженням фізичного й ментального здоров'я. (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)	Враховано.
Б2.3. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Незрозуміла здатність. Пропонуємо таку редакцію: «Б2.3. Здатність взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах толерантного ставлення до їх культурних та особистісних відмінностей та відповідно до принципів недискримінації у глобальному світі» (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)	Не враховано.
Б2.3.У3. Враховувати в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем	У попередній версії фраза мала продовження «..., які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту». Без цього продовження формується звужене розуміння цього уміння на рівні міжособистісних конфліктів чи проблем у навчанні Пропоную так: " Б2.3.У3. Враховувати в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту. " (ГО «EdCamp Україна»)	Не враховано.
Відсутній	Доцільно було б доповнити компетентність «Б2. Емоційно-етична компетентність» ще одним	Не враховано.

	<p>підпунктом:</p> <p>Б2.4. Здатність розвивати емоційний інтелект учнів, розуміти емоції учнів та керувати ними.</p> <p>Б2.4.31. Розпізнавати емоції учнів за експресивними ознаками, тобто ідентифікувати, яку саме емоцію переживає дитина, вербалізувати емоції (словесно їх означити).</p> <p>Б2.4.32. Розуміти причини, що викликали такі емоції в учнів, та наслідки, до яких вони призведуть.</p> <p>Б2.4.У1. Уміння використовувати психодидактичні засоби розвитку емоційного інтелекту учнів у процесі навчальної діяльності.</p> <p>Б1.4.У2. Володіти методами розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти.</p> <p>Б2.4.К1. Уміти налагоджувати емоційний контакт з учнями у процесі педагогічного спілкування. Б2.4.К2. Емпатійно взаємодіяти з учнями, враховуючи їхні емоційні переживання, індивідуальні особливості емоційного розвитку. Б2.4.К3. Виявляти емоційну гнучкість у взаєминах з учасниками освітнього процесу.</p> <p><i>(Ольга Пежинська, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)</i></p>	
<p>Б3.1.31. Переваги й основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і здобувачем освіти</p>	<p>Викласти в такій редакції: «Б3.1.31. Переваги й основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин вчителями і здобувачами освіти»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	<p>Не враховано.</p>
<p>Б3.1.У1. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і здобувачем освіти</p>	<p>Викласти в такій редакції: «Б3.1.У1. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних вчителями і здобувачами освіти»</p> <p><i>(Прикарпатський національний університет імені</i></p>	<p>Не враховано.</p>

	<i>Василя Стефаника)</i>	
Б3.1.У2. Застосовувати навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підтримувати їхнє прагнення до саморозвитку, <i>розкривати</i> їхні здібності і пізнавальні можливості	Слово «розкривати» замінити словом «розвивати». <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Не враховано.
Б3.2.У1. Визначати запити й очікування батьків щодо навчання дітей, бачення їхньої майбутньої успішності, участі в освітньому	Згідно концепції партнерства об'єктна позиція замінюється суб'єктною, де фахова підготовка не може домінувати над персональним самовизначенням батьків дітей. Попередній пункт (Б3.1.) вказує на це, а цей його порушує. Діагностика робиться лише за запитом і за згодою батьків. Термін «визначити» вказує на переваги тих, хто визначає і застосування інструменту визначення, тобто діагностики чи оцінки. Діти теж мають права на самовизначення, а тут цей аспект теж не врахований. Пропонуємо таку редакцію: «Б3.2.У1. Узгоджувати на партнерських засадах запити й очікування батьків та дітей щодо навчання дітей, бачення успішності» <i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i>	Не враховано.
Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Два слова, які протирічать: «партнерство» і «залучення». Пропонуємо таку редакцію: «Б3.2. Здатність співпрацювати з батьками щодо освітнього процесу дітей на засадах партнерства» <i>(Інститут соціальної та політичної психології НАПН України)</i>	Не враховано.
	Додати до п. «В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища» компетентність В1 ¹ .Здатність створювати умови психологічної безпеки освітнього середовища: Компетентність В1¹.Здатність створювати умови психологічної безпеки освітнього	Враховано частково.

	<p>середовища;</p> <p>Знання В131¹ : ознаки психологічної безпеки освітнього середовища;</p> <p>Уміння В1У1¹ : Організувати психологічно безпечне освітнє середовище;</p> <p>Комунікацію В1.К1¹: Ефективно взаємодіяти з усіма суб'єктами освітнього процесу під час організації психологічно безпечного освітнього середовища та реалізації його функцій;</p> <p>Відповідальність В1.В1¹: Інтегрувати відповідні та апробовані засоби щодо створення референтно значущого освітнього середовища, що сприяє задоволенню потреб в особистісному спілкуванні, забезпечує психічне здоров'я його учасників та є вільним від проявів психологічного насильства.</p> <p>Психологічна безпека є актуальною ознакою якісного освітнього середовища, що зумовлює необхідність визначення у професійному стандарті «ВЧИТЕЛЬ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»</p> <p>відповідних компетостей, знань, умінь, комунікацій, відповідальності. (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</p>	
В1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання	<p>Йдеться про інструменти (і в знаннях, і в уміннях), але не зрозуміло, що це за інструменти.</p> <p>Пропоную так, як у попередній версії: «В1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивною</p>	<p>Враховано.</p> <p>В1.1.31. Інструменти, забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивної)</p>

	навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо)» (ГО «EdCamp Україна)	культури, політики, практики)
В1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей	Слово «інших» пропонуємо виключити. (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)	Не враховано.
	Формулювання компетентності В1.3. потребує конкретизації. Замінити «Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного здобувача освіти з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей», на «Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для здобувачів освіти з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей, категорії освітніх труднощів (інтелектуальних, функціональних, фізичних, навчальних, соціоадаптаційних) та рівнів підтримки ». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано.
	Пропоную додати « <u>недискримінаційні</u> » умови Дуже широке визначення. Чи не варто конкретизувати, як в діючій версії? Пропоную так: «В1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі, <u>недискримінаційні</u> умови для кожного здобувача освіти з урахуванням його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів. » (ГО «EdCamp Україна)	Не враховано.
В1.3.У1. Організувати <i>процеси</i> навчання, виховання і розвиток здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб, здібностей і навчальних можливостей	Слово «процеси» пропонуємо виключити. (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)	Враховано.
В1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, навчальних можливостей здобувачів освіти	Розуміння типів труднощів дає змогу правильно організувати освітнє середовище. Тому, позицію В1.3.32. пропонуємо викласти в такій редакції:	Не враховано.

	«В1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, навчальних можливостей здобувачів освіти у тому числі, відповідно до типів труднощів ». (Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України)	
В1.3.У3. Організувати освітнє середовище з урахуванням особливостей, потреб і можливостей здобувачів освіти	Викласти в такій редакції: «В1.3.У3. Організувати освітнє середовище з урахуванням особливостей, потреб, здібностей, інтересів і можливостей здобувачів освіти» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)	Враховано.
	В1.3.У3. Доповнити формулювання дескриптора з «Організувати освітнє середовище з урахуванням особливостей, потреб і можливостей здобувачів освіти» на «Організувати освітнє середовище з урахуванням особливостей, потреб і потенційних можливостей здобувачів освіти» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано.
	Чи не варто пригадати про стратегію розвитку інклюзивного навчання і про Національну стратегію із створення безбар'єрного простору? Чи не є звуженням зведення «безпеки середовища» лише до збереження здоров'я? Пропоную так: «В1.3.У3. Організувати <u>безпечно і безбар'єрне (інклюзивне?)</u> освітнє середовище з урахуванням особливостей, потреб і можливостей здобувачів освіти» (ГО «EdCamp Україна»)	Не враховано.
	у рубриці В.2 «Здоров'язбережувальна компетентність» (поч. на с. 23) необхідно ввести стратифікаційну складову таблиці колонки «Компетентності» (між «В2.1. Здатність організувати безпечно освітнє середовище,	Не враховано. Відсутні конкретні пропозиції по дескрипторам.

	<p>використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу» і «В2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни») ще одну компетентність, яка мала б так звучати: «<u>Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу в умовах воєнних дій</u>» (умовно мала б стати В.2.2) та виписати відповідно до цієї компетентності в наступні колонки: <u>відповідні знання, відповідні уміння і навички, відповідні комунікації, відповідні відповідальності і автономії.</u></p> <p><i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	
В2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	<p>Дескриптор В2.1. викласти в такій редакції:</p> <p>В2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології та спроможність нести відповідальність за дотримання вимог охорони праці та цивільного захисту під час освітнього процесу</p> <p><i>(Ольга Пуляк, Андрій Ткачук, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка)</i></p>	Не враховано.
В2.1.33. Види та прояви насильства, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм	<p>Пропоную додати «дискримінації»</p> <p>В2.1.33. Види та прояви насильства, дискримінації, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм</p> <p><i>(ГО «EdCamp Україна)</i></p>	Враховано. В2.1.33. Види та прояви насильства, дискримінації , булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм.
Відсутній.	<p>Колонку знання компетентності В2.1. доповнити дескриптором такого змісту:</p> <p>В2.1.34 Основи охорони праці та цивільного захисту</p> <p><i>(Ольга Пуляк, Андрій Ткачук,</i></p>	Не враховано.

	<i>Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка)</i>	
В2.1.У1. Організувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил	<p>Дескриптор В2.1.У1. викласти в такій редакції: В2.1.У1. Організувати освітнє середовище з урахуванням правил охорони праці, безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил та діям у надзвичайних ситуаціях</p> <p><i>(Ольга Пуляк, Андрій Ткачук, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка)</i></p>	Враховано.
В2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу	<p>У частині В2.1.У2 є пропозиція замінити "Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу" на "Вживати заходів щодо створення психологічно безпечного середовища серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу на засадах травма-інформованого підходу." Таке формулювання підсвічує термінологію Закону України «Про повну загальну середню освіту» у частині "безпечне освітнє середовище", а також фокусує увагу на культивуванні такого середовища, а не лише на протидії негативним виявам поведінки.</p> <p><i>(Тетяна Головатенко, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка)</i></p>	Не враховано.
В2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу	<p>Пропоную додати «та дискримінації»</p> <p>В2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства та дискримінації серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу</p> <p><i>(ГО «EdCamp Україна)</i></p>	Враховано. В2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства та дискримінації серед здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу.
В2.1.К1. Взаємодіяти з усіма учасниками освітнього	Дескриптор В2.1.К1. викласти в такій редакції:	Не враховано.

процесу для організації безпечного освітнього середовища	В2.1.К1. Взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу для організації безпечного освітнього середовища згідно вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту (<i>Ольга Пуляк, Андрій Ткачук, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка</i>)	
В2.1.В1. Інтегрувати апробовані здоров'язберезувальні технології, засоби й ресурси в освітній процес, зокрема для запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню)	<i>Дескриптор В2.1.В1. викласти в такій редакції:</i> В2.1.В1. Інтегрувати апробовані здоров'язберезувальні технології, засоби й ресурси в освітній процес, зокрема для запобігання та протидії насильству, булінгу (цькуванню) та нещасним випадкам із учасниками освітнього процесу (<i>Ольга Пуляк, Андрій Ткачук, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка</i>)	Не враховано.
В2.2.32. Особливості профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, запобігання <u>поширено</u> серед здобувачів освіти звичок, небезпечних для їхнього здоров'я	Одрук. В2.2.32. Особливості профілактики інфекційних і неінфекційних захворювань, запобігання поширенню серед здобувачів освіти звичок, небезпечних для їхнього здоров'я	Враховано.
В2.3.В1. Використовувати <i>різні форми, засоби і стратегії</i> формування культури здорового й безпечного способу життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психоемоційного здоров'я здобувачів освіти	Позицію В2.3.В1. пропонуємо викласти в такій редакції: «В2.3.В1. Використовувати оптимальні шляхи і засоби формування культури здорового й безпечного способу життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психоемоційного здоров'я здобувачів освіти». (<i>Інститут обдарованої дитини НАПН України</i>)	Враховано частково. «В2.3.В1. Використовувати оптимальні форми, засоби і стратегії формування культури здорового й безпечного способу життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психоемоційного здоров'я здобувачів освіти».
В2.3. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя	Компонент «Знання» компетентності В2.3. Здатність формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя узагальненої Здоров'язберезувальної	Враховано частково. « В2.3.33. Закономірностей та особливостей використання рухової активності для

	<p>компетентності В2 пропоную доповнити позицією такого змісту: «В2.3.33. Закономірностей та особливостей використання рухової активності для формування здоров'я.»</p> <p>Компонент «Уміння та навички» зазначеної компетентності пропоную доповнити позицією такого змісту: «В2.3.У5. Використовувати різні види та форми фізкультурно-оздоровчої рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.»</p> <p>Компонент «Відповідальність і автономія» зазначеної компетентності пропоную доповнити позицією такого змісту: «В2.3.В2. Виконувати визначені види рухових дій для занять оздоровчим фітнесом та фізичною рекреацією. Здатність до дотримання рекомендацій щодо тривалості та інтенсивності рухової активності протягом тижня, а також виконання встановлених вимог до фізичного стану.»</p> <p>Дані знання, уміння та навички планується передбачити як загальні компетенції та програмні результати навчання у стандарті вищої освіти для спеціальності 014.</p> <p><i>(Андрій Огнистий, заслужений працівник з фізичної культури і спорту України, к. н. з фіз .вих і спорту, доцент, заступник голови ГЕР 01 Освіта НАЗЯВО)</i></p>	<p>формування здоров'я.».</p> <p>В2.3.У5. Використовувати різні види та форми фізкультурно-оздоровчої рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.».</p>
--	---	---

<p>В2.3.31. Вплив освітнього процесу на спосіб життя і здоров'я здобувачів освіти</p>	<p>Пропонуємо до розділу V. Опис трудових функцій у В «Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища» сформулювати дескриптори таким чином:</p> <p>В2.3.31. Замінити «Вплив освітнього процесу на спосіб життя і здоров'я здобувачів освіти» на «Знати способи мотивації культури здорового і безпечного способу життя здобувачів освіти» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Не враховано.</p>
<p>В2.3.У2. Планувати освітній процес з урахуванням принципів здорового й безпечного способу життя</p>	<p>В2.3.У2. Замінити «Планувати освітній процес з урахуванням принципів...» на «Переконувати та заохочувати здобувачів освіти до здорового й безпечного способу життя» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Враховано частково. В2.3.В2. Заохочувати здобувачів освіти до здорового й безпечного способу життя.</p>
<p>В2.3.К1. Популяризувати серед учасників освітнього процесу культуру здорового й безпечного способу життя</p>	<p>Пропоную додати «..., недискримінаційного та гендерно чутливого» способу життя</p> <p>В2.3.К1. Популяризувати серед учасників освітнього процесу культуру здорового й безпечного, недискримінаційного та гендерно чутливого способу життя (ГО «EdCamp Україна»)</p>	<p>Не враховано.</p>
<p>В2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності</p>	<p>В2.4. «Здатність зберігати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності» замінити на слово «зберігати» на «підтримувати» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Враховано.</p>

<p>В2.4.У3. Використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням</p>	<p>В2.4.У3. Додати слово «самозбереження», а саме «Використовувати методики самозбереження, зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Не враховано.</p>
<p>В2.4.К1. Взаємодіяти з іншими колегами щодо дотримання правил збереження особистого фізичного й психоемоційного здоров'я під час професійній діяльності</p>	<p>В2.4.К1. Формулювання дескриптора «Взаємодіяти з іншими колегами щодо дотримання» замінити на «Створювати атмосферу підтримки особистого фізичного й психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, обговорювати з колегами способи взаємодії» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Враховано частково. В2.4.К1. Взаємодіяти з іншими колегами щодо підтримки особистого фізичного й психоемоційного здоров'я під час професійній діяльності.</p>
<p>В2.4.В1. Дотримуватися правил збереження особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, заохочувати інших дотримуватися цих правил</p>	<p>Викласти в такій редакції: «В2.4.В1. Дотримуватися правил збереження особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, заохочувати інших учасників освітнього процесу дотримуватися цих правил» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</p>	<p>Враховано. В2.4.В1. Дотримуватися правил підтримки особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, заохочувати інших учасників освітнього процесу дотримуватися цих правил.</p>
<p>В2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного та психоемоційного стану людини,</p>	<p>В2.4.В1. формулювання дескриптора «Дотримуватися правил збереження особистого фізичного та психоемоційного» замінити на «Відповідально ставитися до особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, коригувати відхилення, ділитися досвідом самопідтримки з іншими». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</p>	<p>Не враховано.</p>
<p>В2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного та психоемоційного стану людини,</p>	<p>Пропоную додати «наслідки зазнавання людиною насильства» В2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного та</p>	<p>Не враховано.</p>

	психоемоційного стану людини, наслідки зазнавання людиною насильства (ГО «EdCamp Україна»)	
B2.5.U1. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби)	Можливо, тут варто додати серед компетентностей вміння не тільки надавати домедичну допомогу за потреби, а і вміння розпізнавати ознаки пережитого людиною насильства та звертатися до компетентних органів для реагування на нього? (ГО «EdCamp Україна»)	Не враховано.
B2.5.U2. Виявляти ознаки погіршення фізичного, психоемоційного стану учасників освітнього процесу	Викласти в такій редакції: «B2.5.U2. Виявляти ознаки погіршення фізичного, психоемоційного стану здоров'я учасників освітнього процесу» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)	Не враховано.
Г1.1.B1. Брати відповідальність за планування й досягнення освітніх цілей, передбачених освітніми програмами	Пропонуємо таку редакцію: «Г1.1.B1. Брати відповідальність за планування й досягнення освітніх цілей, передбачених освітніми програмами та законодавством України у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності як складової забезпечення національної безпеки України. » (ГС «Українська Гельсінська спілка з прав людини»)	Враховано частково. Відображено в ціннісних орієнтирах.
Г1.2.K1. Взаємодіяти з колегами щодо визначення спільних підходів до планування	Г1.2.K1. Замінити «Взаємодіяти з колегами щодо визначення спільних підходів до планування» на «Взаємодіяти з учасниками освітнього процесу щодо визначення спільних підходів до планування». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Не враховано. Відповідні рівні планування освітнього процесу передбачають залучення визначених цільових груп з учасників освітнього процесу.
Г1.2.B1. Брати відповідальність за поінформованість здобувачів освіти та їхніх батьків щодо навчальних тем, та очікуваних результатів навчання	Г1.2.B1. Замінити «Брати відповідальність за поінформованість здобувачів освіти та їхніх батьків щодо навчальних тем, та очікуваних результатів навчання» на «Брати відповідальність за	Не враховано.

	поінформованість здобувачів освіти, їхніх батьків та інших учасників освітнього процесу щодо навчальних тем та очікуваних результатів навчання». <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	
Г2.1.В1. Відповідально ставитися до прийняття спільних рішень щодо педагогічної автономії	Тут важливо, що коли йдеться про педагогічну автономію, то це не лише спільна педагогічна автономія закладу освіти, це і автономія кожного конкретного викладача. Тому пропонуємо «Г2.1.В1. Відповідально ставитися до прийняття спільних та особистих професійних рішень щодо педагогічної автономії» <i>(ГО «EdCamp Україна)</i>	Враховано. Г2.1.В1. Відповідально ставитися до прийняття спільних та особистих професійних рішень щодо педагогічної автономії.
Г2.2.В1. Відповідально ставитися до вибору форм навчання здобувачів освіти й розподілу навчального часу	Викласти в такій редакції: «Г2.2.В1. Відповідально ставитися до вибору форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти й розподілу навчального часу» <i>(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i>	Враховано.
Г2.3.В1. Моделювати освітнє середовище з урахуванням принципів універсального дизайну й розумного пристосування із залученням учасників освітнього процесу, інших <i>заінтересованих</i> сторін	В позиції Г2.3.В1. Слово « <i>заінтересованих</i> » замінити словом « зацікавлених » <i>(Інститут обдарованої дитини НАПН України)</i>	Не враховано.
Відсутній	Додати дескриптор Г3.1.36. « Вимоги до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти » <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Г3.1.К3. Залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти та їхніми батьками щодо планування подальшої освітньої траєкторії	Г3.1.К3. Замінити «Залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти та їхніми батьками щодо планування подальшої освітньої траєкторії» на «Залучати здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання , взаємодіяти	Враховано частково. Г3.1.К3. Залучати здобувачів освіти до оцінювання, взаємодіяти зі здобувачами освіти, їхніми батьками та

	зі здобувачами освіти, їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу щодо планування подальшої освітньої траєкторії). (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	іншими учасниками освітнього процесу щодо планування подальшої освітньої траєкторії.
Відсутній	Додати дескриптор ГЗ.1.В3. «Здійснювати оцінювання здобувачів освіти на основі об'єктивності, прозорості, поваги, відповідальності, справедливості, індивідуального характеру оцінювання». (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Враховано. ГЗ.1.В1. Здійснювати оцінювання здобувачів освіти на основі об'єктивності, прозорості, поваги, відповідальності, справедливості, індивідуального характеру оцінювання.
Предмети та засоби праці: Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби, електронні цифрові платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси	Позицію «Предмети та засоби праці» трудової функції Г пропонуємо викласти в такій редакції: « Предмети та засоби праці: Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; концепції, нормативно-правові документи освітньої галузі, державні стандарти, освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби, електронні цифрові платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси» (Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)	Не враховано.
Д1.1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег	У дескрипторах функції Д замінити термін «власний професійний розвиток» на термін « професійний саморозвиток » Д1.1. «Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег» замінити на « Здатність здійснювати професійний саморозвиток, долучатися до роботи професійних спільнот »	Не враховано.

	<i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	
Д1.1.33. Вимоги до професійної діяльності вчителя, визначені професійним стандартом	Д1.1.33. Замінити «Вимоги до професійної діяльності вчителя, визначені професійним стандартом», на «Способи професійного зростання вчителя, їх реалізація на практиці» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Д1.1.34. Засади створення та функціонування професійних спільнот	Д1.1.34. Замінити «Засади створення та функціонування професійних спільнот» на «Знати мету і завдання, зміст і напрями роботи професійних спільнот» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Д1.1.У4. Брати участь у діяльності професійних спільнот (за потреби)	Д1.1.У4. Зміти формулювання декриптора з «Брати участь у діяльності професійних спільнот (за потреби)» на «Виявляти відповідність власних інтересів напрямом діяльності професійних спільнот та брати участь у їх роботі» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Д1.1.К1. Взаємодіяти з колегами в професійних спільнотах з питань професійного розвитку	Д1.1.К1. Додати словосполучення «Знаходити спільні теми для» і замінити слово «розвитку» на «саморозвитку», а саме «Знаходити спільні теми для взаємодії з колегами в професійних спільнотах з питань професійного саморозвитку» <i>(Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)</i>	Не враховано.
Д1.1.В1. Виявляти самостійність, професійність, академічну доброчесність, надання пріоритетності розвитку нових ідей або процесів у передових	Не зовсім зрозуміло, чому тут і далі остання колонка абсолютно однакова. Це наскрізна компетентність? Але все одно вона ж має заломлюватися якимось з урахуванням специфіки. Адже	Не враховано.

контекстах професійної діяльності	просити про допомогу колег, надавати таку допомогу і здійснювати інновації – вочевидь це специфічні якісь види професійних здатностей людини. Треба комунікувати з розробниками, що малося на увазі (ГО «EdCamp Україна»)	
Д1.2.У1. Надавати підтримку в організації освітнього процесу, вдосконаленні професійної діяльності	Д1.2.У1. Додати словосполучення « Уміння працювати в команді та », а саме « Уміння працювати в команді та надавати підтримку в організації освітнього процесу, вдосконаленні професійної діяльності» (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)	Враховано редакційно. Д1.2.У1. Надавати підтримку колегам в організації освітнього процесу, вдосконаленні професійної діяльності.
Д.1. Здатність до навчання впродовж життя	Підпункт «Д.1. «Здатність до навчання впродовж життя» подати так: Д1.У2. Вибудувати свою освітньо-професійну траєкторію. Д1.3. Здатність до навчання вчитися Д1.2.32.Знання навчальних потреб і наявних можливостей навчання Д1.3.У1 Набувати фундаментальних базових навичок, таких як грамотність, ІКТ-навички, які необхідні для подальшого розвитку Д1.1.К.1. Взаємодіяти з колегами в професійних спільнотах з питань професійного розвитку Д1.3.В.1. Проявляти самостійність та наполегливість в ефективному управлінні часом та інформацією, як індивідуально і в групах (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)	Не враховано.

Д1.2. Здатність надавати підтримку <i>іншим учителям</i> у їхньому професійному розвитку	Слова « <i>іншим учителям</i> » замінити словом « колегам » (<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>)	Враховано.
Д1.3.32. Освітні інновації, <i>їхні</i> характеристики	Слово « <i>їхні</i> » замінити словом « їх ». (<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>)	Не враховано.
Д1.3.У2. Аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов <i>їхнього</i> впровадження	Слово « <i>їхнього</i> » замінити словом « їх ». (<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>)	Не враховано.
Д1.3.У1. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання	Якщо йдеться про інноваційну діяльність, то краще говорити про інноваційні методи. Пропонуємо таку редакцію: «Д1.3.У1. Застосовувати в педагогічній діяльності інноваційні наукові методи пізнання» (<i>Інститут соціальної та політичної психології НАПН України</i>)	Не враховано.
Д. Безперервний професійний розвиток	У частині V трудову функцію «Безперервний професійний розвиток» доповнити новою компетентністю такого змісту: « Д1.4. Здатність аналізувати, узагальнювати, презентувати та поширювати передовий педагогічний досвід (власний та колег-учителів) ». Відповідно компонент «Знання» доповнити позицією такого змісту: « Д1.3.34. Прийоми роботи з різними джерелами інформації ». Компонент «Уміння та навички» доповнити позицією такого змісту: « Д1.3.У5.Формулювати інноваційні ідеї ». Компонент «Комунікація» доповнити позицією такого змісту: « Д2.1.К.3. Давати оцінку професійної діяльності (власної та колег) з позицій	Не враховано.

	<p>інноваційності, доцільності та ефективності». <i>(Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського)</i></p>	
	<p>Пропонуємо розширити перелік компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти <u>громадянською компетентністю.</u></p> <p><i>Обґрунтування.</i> Необхідність сформованості громадянської компетентності педагогів передусім актуалізовано покладеними на них функціями, пов'язаними з формуванням активного та відповідального громадянина із розвиненим почуттям власної гідності, стійкою громадянською позицією, готовністю до виконання громадянських обов'язків. Особливої актуальності означена компетентність набуває в умовах війни росії проти України. Важливість сформованості та необхідність розвитку громадянської компетентності педагогів та інших категорій дорослих увиразнено у Плані заходів з реалізації Концепції розвитку громадянської освіти в Україні до 2030 року, затвердженому наказом МОН України від 7 лютого 2024 р. № 131 на виконання п. 6.3 протоколу №1 засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності від 29 травня 2023 р.</p> <p><i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i></p>	<p>Не враховано. Передбачено дескриптором А2.2. Крім того, відсутні конкретні формулювання.</p>

	<p>Пропонуємо розширити перелік компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти, вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти проектувальною компетентністю.</p> <p><i>Обґрунтування.</i> Володіння проектувальною компетентністю дає можливість учителю об'єднати педагогічну майстерність, професійні знання, вміння, інтелектуальні навички, ціннісні орієнтації, попередньо набутий досвід, управлінські, організаторські та комунікаційні здібності, а також наявність критичного мислення й гнучкості у виборі методів професійної діяльності, вміння швидко опановувати нові прийоми й методи в робочому процесі, бажання постійно самовдосконалюватися, вміння моделювати та прогнозувати кінцевий результат. Володіння означеними здібностями дозволяють вчителю ефективно співпрацювати з учнями та батьками, реалізовувати здатність проектувати осередки навчання, виховання та розвитку учнів, зокрема, в умовах очного навчання та під час дистанційного навчання.</p> <p><i>(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України)</i></p>	<p>Не враховано. Відсутні конкретні формулювання.</p>
	<p>У цей стандарт варто додати орієнтовний опис професійних компетентностей учительки/вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників та критерії присвоєння педагогічних звань</p> <p><i>(Королько А. З. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)</i></p>	<p>Враховано редакційно в розділі VI.</p>
	<p>У розділі V «Опис трудових функцій» у колонки «Уміння та навички», «Комунікація», «Відповідальність та автономність» варто додати розмежування за кваліфікаційними категоріями для</p>	<p>Враховано редакційно в розділі VI.</p>

	зручності при самооцінюванні, взаємооцінюванні та оцінюванні адміністрацією закладу, а також при атестації педагогічного працівника. <i>(Басиста Ірина)</i>	
Предмети та засоби праці:	Перелік предметів та засобів праці не обмежувати чітким визначенням, а для кожної трудової функції закінчити цей перелік словом « тощо ». <i>(Інститут професійної освіти НАПН України)</i>	Враховано.

5. Інформація про рішення, прийняті за результатами обговорення:

проект професійного стандарту доопрацьовано з урахуванням зауважень та пропозицій наданих під час громадського обговорення.

**Голова робочої групи,
Заступник Міністра**

Андрій СТАШКІВ

09 травня 2024 р.